

Administratieve en uitvoeringslasten herziening Wet bodembescherming

**Onderzoek naar het effect van de herziening van de Wet bodembescherming op
de administratieve lasten van bedrijven en de uitvoeringslasten van overheden**

Eindrapportage versie 1.0

28 juni 2011

SIRA Consulting B.V.
Edisonbaan 14 G-1
3439 MN Nieuwegein

Telefoon: 030 - 602 49 00
Fax: 030 - 602 49 19
Web: www.siraconsulting.nl

Administratieve en uitvoeringslasten herziening Wet bodembescherming

Onderzoek naar het effect van de herziening van de Wet bodembescherming op de administratieve lasten van bedrijven en de uitvoeringslasten van overheden

Eindrapportage versie 1.0

Nieuwegein, 28 juni 2011

drs. ing. P.M.H.H. Bex
drs. J.J. van der Heijden
D. Vujkovic Msc

SIRA Consulting is inhoudelijk verantwoordelijk voor deze rapportage. De in deze rapportage opgenomen teksten en onderzoeksresultaten mogen uitsluitend worden gebruikt als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken mits de bron duidelijk wordt vermeld. Vermenigvuldiging en/of openbaarmaking in welke vorm ook, is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van SIRA Consulting. SIRA Consulting aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Definities, uitgangspunten en werkwijze	5
2.1	Definities	5
2.2	Uitgangspunten	6
2.3	Werkwijze	7
3	Huidige en voorgenomen regelgeving	8
3.1	Huidige situatie	8
3.2	Voorgenomen situatie en veranderingen	9
3.3	Algemene effecten	17
4	Gevolgen voor de lasten van overheden	18
4.1	Gevolg voor de structurele lasten	18
4.2	Gevolg voor de eenmalige lasten	19
5	Conclusies	20

1 Inleiding

De Wet bodembescherming (Wbb) en de onderliggende besluiten zijn gericht op het voorkomen, beschermen of ongedaan maken van veranderingen aan de bodem, voor zover deze de kwaliteit van de bodem aantasten. Op dit moment wordt door het ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) gewerkt aan de herziening van deze wet en de onderhavige besluiten. Deze herziening geeft invulling aan de in het regeer- en gedoogakkoord opgenomen doelstelling om de administratieve en bestuurlijke lasten te verminderen. Daarnaast wordt met de herziening de Wbb geconformeerd aan het convenant 'Bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties', dat op 10 juli 2009 werd ondertekend door Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten.

Het convenant geeft invulling aan de behoefte om in plaats van alleen te kijken naar de beperkingen die de bodem biedt door vervuiling, ook te kijken naar potenties van de bodem in een breder perspectief. Het ontwikkelen van de bodem komt vaak effectiever tot stand als verder wordt gekeken, bijvoorbeeld ook naar mogelijkheden voor sanering van bodemenergie en grondwaterverontreiniging. Ook is er behoefte aan meer eigen verantwoordelijkheid en minder rapportageverplichtingen voor overheden.

Het convenant omvat op hoofdlijnen drie afspraken:

- Gemeenten, provincies en waterschappen gaan alle urgente locaties met ernstige bodemverontreiniging versneld saneren. Uiterlijk 31 december 2010 zijn de locaties met mogelijke gezondheidsrisico's bekend. Deze worden uiterlijk 2015 gesaneerd.
- De overheid verbreedt bodembeleid naar duurzaam beleid met de ondergrond (met aandacht voor toepassingen als warmte-koude-opslag).
- Verdere decentralisatie van de uitvoering naar provincies, gemeenten en waterschappen.

In het convenant zijn afspraken gemaakt over de aanpassing van wet en regelgeving teneinde de doelstellingen van het convenant te kunnen realiseren (art. 8.3). Om dit te realiseren is een wetsvoorstel opgebouwd met als doel:

- Het aantal beschikkingsmomenten terug te brengen.
- Het aantal BUS¹-meldingen te vergroten.
- De procedures te vergemakkelijken.

Het voorstel voor de aanpassingswet wordt binnenkort in procedure gebracht en moet worden voorgelegd aan het Adviescollege toetsing administratieve lasten (Actal) om de effecten op de administratieve lasten en de uitvoeringslasten van de overheden te beoordelen, zodat zij in de lastenparagraaf in de Memorie van Toelichting kunnen worden opgenomen. Het ministerie van I en M heeft SIRA Consulting gevraagd om het effect van de aanpassingswet en het bijbehorende verzamelbesluit op de administratieve lasten en de uitvoeringslasten in kaart te brengen in het project 'Administratieve en uitvoeringslasten herziening Wet bodembescherming'. In de onderliggende rapportage zijn de resultaten van dit onderzoek samengevat.

In hoofdstuk 2 worden de definities, uitgangspunten en werkwijze van dit onderzoek uitgewerkt. Hoofdstuk 3 omvat een overzicht van de regelgeving en de veranderingen. In hoofdstuk vier zijn de gevolgen voor de lasten samengevat. Hoofdstuk vijf omvat de conclusies en aanbevelingen.

¹ Besluit Uniforme Saneringen.

2 Definities, uitgangspunten en werkwijze

2.1 Definities

2.1.1 Definitie administratieve lasten

Om haar publieke belangen te kunnen waarborgen, legt de overheid aan het bedrijfsleven verplichtingen op tot het doen of nalaten van handelingen of gedragingen (inhoudelijke verplichtingen) en daarnaast verplichtingen tot het verschaffen van informatie over die handelingen en gedragingen (informatieverplichtingen).

Om aan de informatieverplichtingen te voldoen, moeten bedrijven en medeoverheden handelingen uitvoeren, zoals het invullen van formulieren, registreren en bewaren van informatie of het verzamelen van aanvullende informatie. De kosten die hierbij ontstaan zijn gedefinieerd als administratieve lasten (AL) en worden uitgedrukt in € per jaar.

Kader 1. Definitie administratieve lasten

Administratieve lasten

Administratieve lasten zijn de kosten voor het bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen om te voldoen aan informatieverplichtingen voortvloeiend uit wet- en regelgeving van de overheid. Het gaat om het verzamelen, bewerken, registreren, bewaren en ter beschikking stellen van informatie.

Deze kosten hebben betrekking op de door de bedrijven en maatschappelijke instellingen bestede tijd (uitgedrukt in uren en vermenigvuldigd met een uurtarief) en de gemaakte (out-of-pocket) kosten (uitgedrukt in euro's).

2.1.2 Definitie uitvoeringslasten

De interactie met bedrijven, burgers en andere overheidsorganen leidt bij het bevoegd gezag ook tot verplichtingen en bijbehorende handelingen. Het beoordelen van verzoeken, vergunningaanvragen en rapportages, het uitvoeren van inspecties en afhandelen van bezwaren zijn voorbeelden van handelingen die uitvoeringslasten (UL) voor het bevoegd gezag veroorzaken en in € per jaar worden uitgedrukt.

Kader 2. Definitie uitvoeringslasten

Uitvoeringslasten

Uitvoeringslasten zijn de kosten voor overheidsorganisaties die voortkomen uit de interactie met bedrijven, burgers en andere overheidsinstellingen en activiteiten zoals het behandelen van verzoeken, vergunningaanvragen en rapportages, het uitvoeren van inspecties en afhandelen van bezwaren.

Deze kosten hebben betrekking op de door deze overheidsorganisaties bestede tijd (uitgedrukt in uren en vermenigvuldigd met een uurtarief) en de gemaakte (out-of-pocket) kosten (uitgedrukt in euro's).

2.1.3 Standaard kostenmodel

Voor het berekenen van zowel de administratieve als de uitvoeringslasten is gebruik gemaakt van het standaard kostenmodel (SKM) dat is ontwikkeld door de Regiegroep Regeldruk van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. De uitgangspunten en werkwijze van het standaard kostenmodel zijn vastgelegd in de handleiding *Metten is Weten II*². In het standaard kostenmodel zijn de kosten van het eenmalig voldoen aan een informatieverplichting de som van de totale tijdsbesteding vermenigvuldigd met het uurtarief van de desbetreffende medewerker en de gemaakte (out of pocket) kosten. De totale kosten worden vervolgens berekend door de kosten van het eenmalig invullen van de verplichting (P) te vermenigvuldigen met het totale aantal malen dat de handeling wordt uitgevoerd (Q).

Bij het meten van lasten wordt onderscheid gemaakt tussen eenmalige en terugkerende lasten³:

- Eenmalige lasten. Deze lasten komen voort uit handelingen die één keer worden uitgevoerd na de introductie van nieuwe regelgeving. Het betreft bijvoorbeeld het kennis nemen van de nieuwe regelgeving.
- Terugkerende lasten. Deze lasten komen voort uit handelingen die regelmatig terugkeren, bijvoorbeeld vergunningaanvragen en rapportageverplichtingen.

2.2 Uitgangspunten

Voor dit onderzoek zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De resultaten van dit onderzoek zijn gedeeltelijk gebaseerd op bureauonderzoek. Hierbij is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:
 - 'Nulmeting administratieve lasten bedrijven 2007', Consortium, 2007.
 - 'Nulmeting administratieve lasten VROM 2003', SIRA Consulting 2003.
- De uurtarieven voor het berekenen van de AL van bedrijven zijn gebaseerd op bijlage 5 van "Metten is Weten II" (Regiegroep Regeldruk, juli 2008). Het interne uurtarief bestaat uit brutoloon, loonkosten en materiaal- en overheadkosten.

De uurtarieven voor het bevoegde gezag zijn gelijkgesteld aan de uurtarieven die Bodem+ hanteert. Bodem+ is de uitvoeringsorganisatie die namens het ministerie van I en M de budgetten voor provincies en gemeenten vaststelt. Door uit te gaan van deze tarieven, zijn de berekening in dit onderzoek direct te relateren aan de praktijk. De tarieven die Bodem+ hanteert, zijn afgeleid van de 'Handleiding Overheidstarieven' van het Ministerie van Financiën over jaargangen 2011 en 2012. De tarieven voor provincies en gemeenten zijn hierbij aan elkaar gelijkgesteld. Op basis van 1 fte komt het tarief van (€90.000 / 1.143 uur =) €78.75 tot stand.

De aanpassing van artikel 6.2c Wet algemene bepaling omgevingsrecht (Wabo) is niet meegenomen in dit onderzoek. De wijziging van artikel 6.2c maakt de versnelde inwerkingtreding van de omgevingsvergunning mogelijk. Hoewel dit een positief effect heeft op de doorlooptijden, is geen effect voorzien op de uitvoeringslasten van het bevoegd gezag of de administratieve lasten van bedrijven. Daarnaast maakt het aanpassen van de Wabo geen

² 'Metten is Weten II', Regiegroep Regeldruk, juni 2008.

³ In plaats van terugkerende lasten wordt ook vaak gesproken van structurele lasten. Eenmalige lasten worden ook aangeduid als initiële lasten.

deel uit van de herziening van de Wet bodembescherming, waardoor deze aanpassing buiten de reikwijdte van dit onderzoek valt.

2.3 Werkwijze

In dit onderzoek zijn de effecten van de herziening van de Wet bodembescherming en het Besluit Financiële Bepalingen op de administratieve lasten van het bedrijfsleven en de uitvoeringslasten van overheden in kaart gebracht. Hiervoor is de volgende werkwijze gehanteerd:

Stap 1. Uitwerken van de uitgangspunten

In overleg met het ministerie van I en M zijn de uitgangspunten en de werkwijze bepaald. Vervolgens is in overleg met het ministerie een overzicht opgesteld met de relevante wijzigingen en de te verwachten gevolgen voor de overheid en het bedrijfsleven.

Stap 2. Verschilanalyse en kwantificering

Door het uitvoeren van praktijkonderzoek bij zijn de gevolgen van de herziening van de Wet bodembescherming in kaart gebracht. In totaal zijn voor dit onderzoek vier provincies, vier gemeenten en vier ondernemers geïnterviewd. Bij het selecteren van de respondenten is rekening gehouden met de geografische spreiding, de omvang van de gebieden en de voorkennis over het onderwerp. Hiermee is de representativiteit van het onderzoek gewaarborgd.

Stap 3. Rapportage

De uitgangspunten en de eerste onderzoeksresultaten zijn vastgelegd in een conceptrapportage. Deze is voorgelegd aan de opdrachtgever. Vervolgens is de eindrapportage opgesteld.

3 Huidige en voorgenomen regelgeving

3.1 Huidige situatie

Wet bodembescherming

De Wet bodembescherming (Wbb) bevat de voorwaarden die kunnen worden verbonden aan het verrichten van handelingen in of op de bodem. De wet is vooral gericht op bescherming en sanering van landbodems. Waterbodems vallen niet onder de Wbb, maar onder de Waterwet. De belangrijkste basis wordt gevormd door artikel 13, ook wel bekend als het zorgplichtartikel. In het onderstaande kader is dit artikel opgenomen. Dit artikel regelt op hoofdlijnen dat de gebruiker van een bodem ervoor zorgt dat vervuiling wordt voorkomen. Als zich toch vervuiling heeft voorgedaan, dan moet de vervuiler maatregelen nemen in de vorm van een sanering.

Kader 1. Artikel 13 uit de Wet bodembescherming.

Ieder die op of in de bodem handelingen verricht (...) en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat door die handelingen de bodem kan worden verontreinigd of aangetast, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd, teneinde die verontreiniging of aantasting te voorkomen, dan wel indien die verontreiniging of aantasting zich voordoet, de verontreiniging of de aantasting en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken. Indien de verontreiniging of aantasting het gevolg is van een ongewoon voorval, worden de maatregelen onverwijld genomen.

Vervuilingen die vóór 1987 zijn ontstaan, vallen niet onder artikel 13. Voor deze gevallen wordt de feitelijke situatie vastgelegd in een beschikking van ernst en urgentie. Wanneer wordt overgegaan tot grondverzet of bodemsanering moet bij gevallen van ernstige bodemverontreiniging een saneringsplan worden ingediend.

Besluit Financiële Bepalingen

Om bedrijven te stimuleren om tot bodemsanering over te gaan, is een subsidieregeling in het leven geroepen. Deze subsidieregeling, ook wel de bedrijvenregeling genoemd, gaf bedrijven tot 2008 de tijd om een sanering aan te melden. Zodra het bedrijf de sanering daadwerkelijk heeft uitgevoerd of heeft uit laten voeren, wordt de subsidie uitgekeerd.

Besluit en Regeling uniforme saneringen (BUS en RUS)

Voor een groot deel van de saneringen geldt dat deze qua werkzaamheden relatief uniform en eenvoudig zijn. Voor deze uniforme saneringen is het Besluit Uniforme Saneringen (BUS) en de bijbehorende Regeling Uniforme Saneringen (RUS) bedoeld. BUS en RUS regelen dat bij uniforme, eenvoudige saneringen een eenvoudigere procedure kan worden gevolgd, wat niet alleen tot minder administratieve en uitvoeringslasten leidt, maar ook tot kortere doorlooptijden.

3.2 Voorgenomen situatie en veranderingen

Het voorstel voor de herziening van de Wet bodembescherming voert op hoofdlijnen dertien veranderingen door die gevolgen kunnen hebben voor bedrijven en overheden. In deze paragraaf zijn de veranderingen omschreven en zijn de uitgangspunten voor de berekening opgenomen. Het betreft de volgende onderwerpen:

1. Digitaal bekendmaken voornemen tot sanering
2. Minder beschikkingen bij vaststelling ernstige verontreiniging
3. Mogelijkheid tot verplichten tot nader onderzoek
4. Betere borging van de aansprakelijkheid van de sanering
5. Uitbreiding van de categorie uniforme saneringen
6. Uitbreiding toetsing saneringsplan met saneringsvereisten
7. Alleen nazorgplan bij actieve beheersmaatregelen
8. Vervallen betrokkenheid ingezetenen en belanghebbenden
9. Handhaving saneringsplicht bedrijventerreinen
10. Vervallen Beperkingenbesluit categorie uniforme saneringen
11. Minder indieningsvereisten bij onttrekken van verontreinigd grondwater
12. Besluit financiële bepalingen bodemsanering: afkoopregeling
13. Uitbreiding van het Besluit Uniforme Saneringen

Ad. 1. Digitaal bekendmaken voornemen tot sanering

In de huidige situatie worden beschikkingen, bijvoorbeeld ten aanzien van meldingen, BUS-meldingen, saneringsplannen en evaluatieverslagen, gepubliceerd in huis-aan-huisbladen. Na de wetswijziging mag het bevoegde gezag op basis van artikel 28 beschikkingen langs digitale weg publiceren, bijvoorbeeld op de website. Het publiceren in huis-aan-huisbladen is dan niet langer nodig. In dit onderzoek zijn voor de berekening de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Provincies. Uit de interviews blijkt dat provincies per jaar gemiddeld circa € 75.000 reserveren voor het inkopen van advertentieruimte. Deze kosten komen te vervallen, mits de provincie ook daadwerkelijk stopt met het publiceren in de huis-aan-huisbladen. De kosten van het opstellen en versturen of plaatsen van de publicatie zullen naar verwachting niet veranderen. In dit onderzoek is ervan uitgegaan dat alle provincies uitsluitend digitaal publiceren. Op basis van deze uitgangspunten besparen de provincies gezamenlijk jaarlijks (€75.000 * 12 provincies) € 900.000 euro aan saneringspublicaties in huis-aan-huisbladen.
- Gemeenten. De respondenten van het onderzoek geven aan dat gemeenten gemiddeld ongeveer € 17.000 kwijt zijn aan het inkopen van advertentieruimte. De totale advertentiekosten bedragen circa (€17.500 * 30 gemeenten) € 525.000. De personele kosten bij het gemeenten blijven ongewijzigd, omdat het voor de kosten niet uitmaakt of de opgemaakte tekst naar een interne webredacteur of externe advertentiebureau wordt doorgestuurd.

Gemeenten kopen in de praktijk vaak een vast hoeveelheid advertentieruimte, ongeacht de te publiceren informatie. Het budget dat wordt bespaard door digitaal publiceren van de Wbb-beschikkingen, zal hierdoor direct weer worden besteed aan andere onderwerpen, waardoor de besparing door een deel van de gemeenten niet als dusdanig zal worden ervaren.

- Bedrijven. Het maakt voor het bedrijfsleven niet uit of zij zich via een digitaal of een schriftelijk medium op de hoogte stellen van een aanstaande wijziging. Voor het bedrijfsleven heeft deze wijziging daarom geen invloed op de hoogte van de lasten.

Ad. 2. Minder beschikkingen bij vaststelling ernstige verontreiniging

De huidige Wbb schrijft in artikel 29 voor dat Gedeputeerde Staten in een beschikking vaststellen of er sprake is van ernstige verontreiniging naar aanleiding van een nader onderzoek of melding op grond van artikel 28 Wbb. Dit betekent dat in de huidige situatie het bevoegd gezag - als wordt voldaan aan artikel 29 lid 1 - altijd beschikt. In de voorgenomen situatie hoeven zij na een melding of nader onderzoek niet te beschikken. Uitzondering hierop zijn situaties waarin ernstige verontreiniging wordt vermoed of wanneer de saneringsplichtige expliciet om een beschikking vraagt. Omdat het aantal beschikkingsmomenten afneemt, kan redelijkerwijs worden verwacht dat de uitvoeringslasten ook afnemen.

Op grond van de interviews is vastgesteld dat voor zowel provincies als gemeenten een tijdsbesparing van 20 uur mogelijk is indien het beschikkingsmoment komt te vervallen. Verder zijn voor de berekening de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Provincies. De maatregel heeft betrekking op circa 200 beschikkingen op jaarbasis, waarbij de provincie als bevoegd gezag optreedt. Door de aanpassing nemen de lasten af met (20 uur * 200 beschikkingen * € 78,75 uurtarief) € 315.000 per jaar.
- Gemeenten. Op gemeentelijk niveau zal het aantal beschikkingsmomenten naar verwachting eveneens afnemen met circa 200 per jaar. Hiermee worden de jaarlijkse uitvoeringslasten teruggedrongen met (20 uur * 200 beschikkingen * € 78,75 uurtarief) € 315.000 per jaar.
- Bedrijven. Voor het bedrijfsleven zal dit het gevolg hebben dat de beschikking niet hoeft te worden gearchiveerd. Op basis van de standaardhandelingenlijst⁴ blijkt dat de gemiddelde tijdsbesteding voor het archiveren van een beschikking 10 minuten bedraagt. Hiermee wordt een administratieve lastenreductie gerealiseerd van (10 minuten * 400 beschikkingen * € 49 uurtarief) € 3.300 per jaar.

Ad. 3. Mogelijkheid tot verplichten tot nader onderzoek

De huidige Wbb geeft het bevoegd gezag beperkte mogelijkheden voor het verplichten van nader onderzoek bij het vermoeden van ernstige vervuiling. Het toepassen van het huidige bevelsinstrumentarium leidt in de praktijk vaak tot lange en kostbare procedures. Naar aanleiding van de doelstelling van de overheid om de spoedlocaties met humane spoed uiterlijk 2015 te hebben aangepakt, wordt artikel 55b zo aangepast dat het bevoegd gezag bij redelijk vermoeden van ernstige vervuiling de aanvrager direct kan verplichten nader onderzoek te verrichten. Het bevoegd gezag is door deze wijziging minder tijd kwijt aan procedurele zaken bij het weigeren van onderzoek door de aanvrager. De lasten van de overheid nemen hierdoor af. Als deze vereenvoudiging ertoe leidt dat vaker nader onderzoek moet worden uitgevoerd, dan nemen de administratieve lasten voor bedrijven echter toe. Er wordt echter verwacht dat de administratieve lasten voor het verrichten van nader onderzoek beperkt blijven, omdat in bijna alle gevallen al oriënterend onderzoek is verricht.

⁴ De standaardhandelingenlijst omvat de gemiddelde tijdsbestedingen voor handelingen die bij veel verschillende typen informatieverplichtingen terugkomen. De lijst is gebaseerd op een groot aantal individuele onderzoeken, waaronder de diverse nulmetingen voor administratieve lasten.

Voor de berekening zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Provincies. Op basis van de interviews blijkt dat het hanteren van het bevelsinstrumentarium om nader onderzoek te verplichten veel procestijd kost. Op basis van de interviews blijkt een besparing van ongeveer 160 uur per procedure realistisch. Daarnaast leiden procedures voor een deel van de gevallen tot externe kosten voor juridische ondersteuning. In dit onderzoek is ervan uitgegaan dat de kosten van juridische ondersteuning bij een procedure minimaal € 10.000 bedragen. Wanneer ervan uit wordt gegaan dat de in totaal 200 locaties waarvoor de provincie bevoegd gezag is, uiterlijk in 2015 worden aangepakt, betekent dit dat per jaar circa 67 gevallen per jaar worden aangepakt. De totale reductie zou dan tot en met 2015 op minimaal $((160 \text{ uur} * 78,85 \text{ per uur} + € 10.000 \text{ externe kosten}) * 67 \text{ gevallen}) € 1.514.200$ per jaar uitkomen.
- Gemeenten. Ook voor gemeenten blijkt op basis van de interviews een besparing van ongeveer 150 uur per procedure mogelijk. Daarnaast is er evenals bij provincies, van uitgegaan dat de kosten van juridische ondersteuning minimaal € 10.000 euro per geval bedragen. Wanneer ervan uit wordt gegaan dat de in totaal 200 locaties waarvoor de gemeente bevoegd gezag is, uiterlijk in 2015 worden aangepakt, betekent dit dat per jaar circa 67 gevallen per jaar worden aangepakt. De totale reductie zou dan tot en met 2015 op minimaal $((160 \text{ uur} * € 78,75 + € 10.000 \text{ externe kosten}) * 67 \text{ locaties}) € 1.514.200$ per jaar bedragen.
- Bedrijven. Als bedrijven worden verplicht om nader onderzoek uit te voeren, zal dit tot 2015 een verhogend effect op de administratieve lasten hebben. In totaal moeten jaarlijks circa 135 spoedlocaties met humane spoed worden gesaneerd tot 2015. In de berekening is onderscheid gemaakt tussen aannemers en grondverzetbedrijven:
 - De gemiddelde onderzoekskosten voor aannemers bedragen op basis van de nulmeting € 3.000. Daarnaast zijn zij circa 5 uur en 30 minuten kwijt voor het begeleiden van het onderzoek. Er zullen jaarlijks gemiddeld 36 nadere onderzoeken worden opgelegd door het bevoegde gezag. De totale jaarlijkse kostentoename tot 2015 bedraagt circa $((€ 3.000 \text{ onderzoekskosten} + 5 \text{ uur en } 30 \text{ minuten} * € 49 \text{ per uur}) * 36 \text{ gevallen}) € 118.000$.
 - De gemiddelde onderzoekskosten voor grondverzetbedrijven bedragen op basis van de nulmeting € 15.000. Daarnaast zijn zij circa 3 uur en 20 minuten kwijt voor het begeleiden van het onderzoek. Er zullen jaarlijks gemiddeld 64 nadere onderzoeken worden opgelegd door het bevoegde gezag. De totale jaarlijkse kostentoename tot 2015 bedraagt circa $((€ 15.000 \text{ onderzoekskosten} + 3 \text{ uur en } 20 \text{ minuten} * € 49 \text{ per uur}) * 36 \text{ gevallen}) € 970.000$.

Bij de bovenstaande berekening kunnen twee kanttekeningen te worden geplaatst:

- Capaciteitsgebrek leidt er in de huidige situatie toe dat niet alle locaties met humane spoed worden aangepakt. De reductie zal daarom in de praktijk niet zo groot zijn als in dit onderzoek is berekend. Wel zal het aantal locaties dat wordt gesaneerd, toenemen.
- Voor bedrijven is toename van de lasten berekend, omdat het aantal gevallen waarin nader onderzoek moet worden verricht tot 2015 toeneemt. Voor bedrijven nemen de kosten van juridische ondersteuning net als bij de overheid af. Dit kan echter niet worden gekwantificeerd omdat het onderdeel juridische ondersteuning voorafgaand aan de saneringsprocedure geen onderdeel uitmaakt van de nulmeting.

Ad. 4. Betere borging van de aansprakelijkheid van de sanering

De Wbb biedt in de huidige situatie aan Gedeputeerde Staten onvoldoende mogelijkheden om de aansprakelijke partij voor het beheer van een sanering toe te wijzen⁵. Dit kan bij complexe situaties tot problemen leiden, bijvoorbeeld wanneer na een sanering een appartementencomplex wordt gerealiseerd op een locatie met actieve beheersmaatregelen. Het kan door de veelheid aan eigenaren onduidelijk zijn wie aansprakelijk is voor deze sanering. Na aanpassing van de Wbb kan het bevoegde gezag de verantwoordelijke partij aanwijzen. In dit voorbeeld zou dit de vereniging van eigenaren kunnen zijn.

Om onduidelijke aansprakelijkheidssituaties te voorkomen is wetsartikel 37 uitgebreid met een vijfde lid. In dit artikel is vastgelegd wie de verplichtingen uit genoemde beschikking moet nakomen. Uit de interviews blijkt dat gemeenten en provincies in de huidige situatie geen significante belemmering ondervinden door de onvolledige opname van de saneringsaansprakelijkheid, het betreft vooral een reparatie in de wet ter voorkoming van toekomstige problemen. In dit onderzoek wordt er daarom vanuit gegaan dat de gevolgen van de wijziging op de uitvoeringslasten van overheden en de administratieve lasten van bedrijven, verwaarloosbaar zijn.

Ad. 5. Uitbreiding van de categorie uniforme saneringen

Bij uniforme saneringen moet degene die de sanering heeft uitgevoerd, een evaluatieverslag indienen bij het bevoegde gezag. Vervolgens moet het bevoegd gezag instemming verlenen aan dit evaluatieverslag. In de voorgenomen situatie hoeft het bevoegd gezag voor de categorie 'tijdelijk uitplaatsen van grond' niet meer met het evaluatieverslag in te stemmen. Door deze aanpassing van artikel 39b hoeft het bevoegde gezag minder vaak instemming te verlenen aan het bedrijfsleven, waardoor de uitvoeringslasten naar verwachting afnemen. Voor de lasten van het bedrijfsleven heeft deze aanpassing geen substantiële gevolgen.

Uit de interviews is gebleken dat zowel de provincies als gemeenten gemiddeld 6 uur kwijt zijn aan het verlenen van instemming met een evaluatieverslag.

- Provincies. Op basis van de nulmeting blijkt dat provincies zich bij circa 220 evaluatieverslagen van instemming kunnen onthouden. Dit resulteert in een jaarlijkse lastenbesparing van (6 uur * 220 evaluatieverslagen * €78.75 per uur) € 103.900.
- Gemeenten. Voor gemeenten geldt dat er in totaal aan (5 * 30 gemeenten) 150 evaluatieverslagen geen instemming hoeft te worden verleend. Hiermee kan een lastenreductie worden gerealiseerd van (6 uur * 150 * €78.75 per uur) € 70.900.
- Bedrijven. Voor bedrijven houdt deze maatregel in dat de beschikkingen niet hoeven te worden gearchiveerd. Volgens het standaard handelingenlijst duurt het archiveren van een instemming 10 minuten⁶. De voorgenomen wetswijziging leidt jaarlijks tot een afname van 370 instemmingen. Hiermee wordt een jaarlijkse lastenreductie gerealiseerd van (370 meldingen * 10 minuten * €49 per uur) € 3.000.

⁵ ex. artikel 37 lid 1.

⁶ De standaardhandelingenlijst omvat de gemiddelde tijdsbestedingen voor handelingen die bij veel verschillende typen informatieverplichtingen terugkomen. De lijst is gebaseerd op een groot aantal individuele onderzoeken, waaronder de diverse nulmetingen voor administratieve lasten.

Ad. 6. Uitbreiding toetsing saneringsplan met saneringsvereisten

Het saneringsplan wordt in de huidige situatie getoetst op de saneringsdoeleinden die vermeld zijn in artikel 38 Wbb. In artikel 39 lid 1 worden de saneringsvereisten genoemd. Deze vereisten zijn opgesteld om het saneringsplan te toetsen. Vanwege een ontbrekende verwijzing naar dit artikel, zijn deze vereisten niet als wettelijke toetsingsgrond aangemerkt. Om dit te repareren wordt in het voorgenomen wetsvoorstel een verwijzing opgenomen naar de vereisten. Wel moet worden opgemerkt dat het saneringsplan moet voldoen aan de saneringsdoeleinden terwijl van de saneringsvereisten afgeweken kan worden.

In de praktijk worden saneringsplannen toch aan artikel 39 lid 1 getoetst. Als het bevoegd gezag een beschikking weigert omdat niet wordt voldaan aan dit artikel, kan dit mogelijk in juridische procedures problemen opleveren. Een dergelijke procedure kan leiden tot relatief hoge lasten voor zowel het bedrijfsleven als het bevoegd gezag. In de praktijk worden beschikkingen op grond van artikel 39 echter zelden geweigerd. Daarnaast is het aantal bezwaar- en beroepsprocedures voor Wbb-meldingen relatief klein. In dit onderzoek is er daarom vanuit gegaan dat het aantal gevallen van bezwaar en beroep waarbij toetsing aan artikel 39 tot problemen leidt, verwaarloosbaar is.

Ad. 7. Alleen nazorgplan bij actieve beheersmaatregelen

Als na een sanering blijkt dat er beperkingen aan het gebruik van de bodem zijn verbonden, al dan niet in combinatie met actieve beheersmaatregelen, dan moeten deze beperkingen en maatregelen worden opgenomen in een nazorgplan. In de praktijk komt regelmatig voor dat er wel sprake is van gebruiksbeperkingen, maar dat er geen actieve beheersmaatregelen nodig zijn. Een dergelijke situatie doet zich bijvoorbeeld voor wanneer na een sanering stabiele restvervuiling aanwezig is. Bij deze gevallen is wel sprake van een beperking, maar zolang de bodem niet wordt verstoord, zijn geen actieve beheersmaatregelen nodig.

De wetsherziening regelt in artikel 39 dat in situaties waarin geen nazorgmaatregelen van toepassing zijn, het nazorgplan komt te vervallen. Het is dan wel verplicht om de beperkingen in het evaluatieverslag op te nemen. Het opnemen van de beperkingen in het evaluatieverslag en het schrappen van het nazorgplan leidt per saldo tot een vermindering van administratieve lasten voor bedrijven. Voor de overheid geldt dat de hoeveelheid informatie die moet worden beoordeeld afneemt, waardoor ook de uitvoeringslasten dalen.

Uit het onderzoek kwam naar voren dat deze wetswijziging gedeeltelijk een formalisering is van de ontstane ontwikkelingen in de praktijk. De hier berekende lastenvermindering is hierdoor gedeeltelijk niet merkbaar. Zowel provincies als gemeenten voorzien een tijdsbesparing van 2 uur als de gebruiksbeperkingen worden opgenomen in het evaluatieverslag.

- Provincies. Op provinciaal niveau heeft deze maatregel betrekking op circa 220 nazorgplannen. Indien de gebruiksbeperkingen worden opgenomen in het evaluatieverslag, zullen de uitvoeringslasten afnemen met (2 uur * 220 nazorgplannen * €78,75 per uur) € 34.700.
- Gemeenten. Per gemeente worden er 5 nazorgplannen per jaar ontvangen die inhoudelijk alleen gebruiksbeperkingen omvatten. In de voorgenomen situatie wordt een lastenbesparing gerealiseerd van (30 gemeenten * 2 uur * 5 nazorgplannen * €78,75 per uur) € 23.600.
- Bedrijven. Als gevolg van de wettelijke verplichting, worden in de huidige situatie bij saneringen twee aparte rapporten opgesteld, één voor het evaluatieverslag, één voor het nazorgplan. Op basis van de interviews blijkt dat het opstellen van een afzonderlijk nazorgplan circa € 1.500 aan externe lasten oplevert. Deze kosten komen in de voorgenomen situ-

atie te vervallen. Het uitwerken van het evaluatieverslag gaat echter meer tijd kosten omdat de gebruiksbepalingen moeten worden opgenomen. In dit onderzoek is er daarom van uitgegaan dat de te realiseren reductie circa € 1.000 per geval bedraagt. De totale jaarlijkse besparing bedraagt (€1.500 externe kosten * 370 gevallen) € 550.000.

Ad. 8. Vervallen betrokkenheid ingezetenen en belanghebbenden

Het bodemsaneringsprogramma afkomstig uit de Wet milieubeheer is beëindigd. Dit programma hield onder andere in dat ingezetenen en belanghebbenden werden betrokken bij het saneringstraject. De verwijzing naar dit programma in artikel 52 wordt nu ook uit de Wet bodembescherming geschrapt. Hiermee is de betrokkenheid volgens de Wbb niet meer verplicht.

In de huidige situatie is het bevoegde gezag tijd kwijt aan het betrekken van de belanghebbenden bij het traject. Doordat deze tijdsbesteding vervalt, nemen de uitvoeringslasten af.

Voor de belanghebbenden geldt dat hun betrokkenheid niet meer nodig is, waardoor ook hun tijdsbesteding en hiermee de lasten afnemen. In de nulmeting uit 2007 die als uitgangspunt voor dit onderzoek is gebruikt, is ervan uitgegaan dat de onderzochte doelgroepen van het programma burgers en overheden waren. Voor deze verplichting zijn daarom in de nulmeting voor bedrijven geen lasten opgenomen.

In dit onderzoek zijn voor de berekening de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Provincies. Tijdens de interviews met bevoegde gezagen is vastgesteld dat een provincie één tot twee informatieve bijeenkomsten op jaarbasis organiseert. Het organiseren en uitvoeren van een dergelijke bijeenkomst kost zowel de provincies als gemeenten gemiddeld 32 uur, waardoor de totale tijdsbesteding uitkomt op (1,5 bijeenkomsten * 12 provincies * 32 uur) 576 uur. De te realiseren jaarlijkse lastenreductie bedraagt circa (576 uur * € 78,75 per uur) € 45.400.
- Gemeenten. Voor de gemeenten geldt dat informatieve bijeenkomsten gemiddeld eenmaal per jaar plaatsvinden. Als deze verplichting wegvalt, worden de jaarlijkse tijdsbesteding verminderd met (1 bijeenkomst * 30 gemeenten * 32 uur) 960 uur. De jaarlijkse lastenbesparing komt hiermee op (960 uur * € 78,75 per uur) € 75.600.

Ad. 9. Handhaving saneringsplicht bedrijventerreinen

De overheid heeft de doelstelling om voor 2015 alle spoedlocaties van sanering aan te pakken. Dit doet zij mede door te handhaven op de saneringsplicht. Het huidige wetsvoorstel voegt in artikel 95 de handhaving van spoedsanering van bedrijfsterreinen toe. Hiermee is de bevoegdheid tot handhaving van spoedlocaties volledig geregeld. De toevoeging van bedrijfsterreinen is een reparatie van de wet die mogelijk juridische procedures kan voorkomen.

Uit het onderzoek is gebleken dat dergelijke juridische procedures bij het bevoegd gezag onbekend zijn. Het effect op de uitvoeringslasten is daarom naar verwachting verwaarloosbaar. Ook voor het bedrijfsleven heeft het handhavingsbeleid geen impact op de administratieve lasten, omdat de wetswijziging een preventieve maatregel betreft.

Ad. 10. Vervallen beperkingenbesluit categorie uniforme saneringen

In de huidige situatie worden alle Bus-meldingen geregistreerd in het gemeentelijke register of kadaster⁷. Voor de categorie BUS (Besluit Uniforme Saneringen) komt deze registratieplicht te vervallen. Dit is een regeling voor eenvoudige, gelijksoortige saneringen die in korte tijd kunnen

⁷ Artikel 1b van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen.

worden afgerond. In de praktijk blijkt de registratie van deze categorie saneringen weinig zinvol, omdat er binnen enkele dagen een uitschrijving uit het kadaster volgt. Een uitzondering hierop is de registratie van langdurige beperkingen die voortkomen uit het BUS-nazorgplan; de registratieplicht blijft hiervoor wel gehandhaafd. De kosten voor in- en uitschrijving worden door de overheid betaald en vormen daarmee uitvoeringslasten. Deze registratiekosten worden landelijk vastgesteld en bedragen momenteel € 10,20 per registratie. Ook scheelt het de overheid in personele kosten, waardoor de uitvoeringslasten eveneens afnemen.

Tijdens de interviews zijn deze aannames bevestigd en van cijfermatige onderbouwing voorzien. Voor zowel de provincies als gemeenten geldt dat een registratiehandeling in het Kadaster 2,5 uur in beslag neemt, waarvan 2 uur benodigd is voor het klaarzetten van de stukken en 30 minuten voor de feitelijke inschrijving of uitschrijving. Uit het praktijkonderzoek bleek ook dat het aantal in- en uitschrijvingen niet aan elkaar gelijk is, doordat een beperkt aantal inschrijvingen niet actief wordt uitgeschreven.

- Provincies. Uit de interviews blijkt dat provincies per jaar (50 * 12 provincies) 600 in- en uitschrijvingen uitvoeren. Een inschrijving kost de provincie circa 2 uur en 30 minuten, een uitschrijving kost circa 30 minuten. De leges die het kadaster per aanpassing rekent, bedragen € 10,20. De totale jaarlijkse kostenbesparing bedraagt ((3 uur * € 78,75 per uur + € 10,20 leges * 2) * 600 gevallen) € 154.000.
- Gemeenten. Uit de interviews blijkt dat de gemeenten per jaar (5 * 30 gemeenten) 150 in- en uitschrijvingen uitvoeren op jaarbasis. Een inschrijving kost de gemeente, evenals een provincie, circa 2 uur en 30 minuten, een uitschrijving kost circa 30 minuten. De leges die het kadaster per aanpassing rekent, bedragen € 10,20. De totale jaarlijkse kostenbesparing bedraagt ((3 uur * € 78,75 per uur + € 10,20 leges * 2) * 150 gevallen) € 38.500.
- Bedrijven. Deze wijziging heeft geen gevolgen voor het bedrijfsleven.

Ad. 11. Minder indieningsvereisten bij onttrekken van verontreinigd grondwater

Zodra door het onttrekken van grondwater een verontreiniging wordt verminderd of verplaatst⁸, moet dit worden gemeld op basis van artikel 28 van de Wet bodembescherming. Een melding op grond van dit artikel betekent in de huidige situatie de start van het reguliere saneringstraject. Dit terwijl de initiatiefnemer vaak niet van plan is om de verontreiniging te saneren. Met het wijzigingsvoorstel wordt het reguliere saneringstraject buiten werking gesteld. Dit traject wordt vervangen door een melding waarbij aanvullende gegevens dienen te worden aangeleverd. De toetsing van verontreiniging blijft geborgd, mede omdat de Waterwet hierop handhaaft.

Voor de berekening zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Provincies. Het bevoegd gezag kan in de voorgenomen situatie met een verklaring van geen bezwaar het traject kunnen afsluiten als er geen sprake is van vermindering of verplaatsing van verontreiniging. In dit onderzoek is ervan uitgegaan dat de beoordeling niet wezenlijk afwijkt van een reguliere saneringsmelding. Het evaluatieverslag en het nazorgplan komen echter te vervallen, waardoor twee beschikkingsmomenten komen te vervallen. Op basis van de interviews blijkt dat de totale tijdsbesparing circa 22 uur per geval is. Er zijn geen goede gegevens beschikbaar van het aantal gevallen waarbij sprake is van onttrekking van grondwater. In dit onderzoek is ervan uitgegaan dat het aantal onttrekkingen van grondwater ongeveer gelijk is aan 50% van het totale aantal tijdelijke uitplaatsingen. Voor provin-

⁸ Het gaat om grondwateronttrekkingen (in brede zin). Voorbeelden zijn open bodemenergiesystemen, bronbemalingen bij bouwprojecten, retourbemalingen bij rioolwerkzaamheden.

cies zou dit betekenen dat het totale aantal grondwateronttrekkingen circa (220 uitplaatsingen * 50%) 110 gevallen bedraagt. De totale jaarlijkse reductie van de uitvoeringslasten bedraagt hiermee (22 uur * € 78,75 per uur * 110 gevallen) = € 190.600.

- Gemeenten. Voor gemeenten zijn dezelfde uitgangspunten gehanteerd als voor provincies. Dit betekent dat een besparing wordt gerealiseerd van 22 uur per geval. Het totale aantal gevallen bedraagt circa (150 uitplaatsingen * 50%) 75. De totale jaarlijkse reductie bedraagt hiermee (22 uur * € 78,75 per uur * 75 gevallen) € 130.000.
- Bedrijven. Uit de interviews blijkt dat de externe kosten van het opstellen van de melding met minimaal € 2.000 per geval afnemen. De vereenvoudigde melding heeft naar verwachting geen significant effect voor de tijdbesteding van de melding zelf. Wel vervallen twee beschikkingsmomenten, waardoor de twee beschikkingen niet hoeven te worden gearchiiveerd. Op basis van de standaardhandelingenlijst blijkt een besparing van 10 minuten per beschikking. De totale jaarlijkse besparing bedraagt ((20 minuten * € 78,75 per uur + € 2.000 externe kosten) * 185 gevallen) € 374.900.

Ad. 12. Besluit financiële bepalingen bodemsanering: afkoopregeling

Met de wijziging van het Besluit financiële bepalingen bodemsanering wordt de afkoopregeling van het saneringsbeheer formeel vastgelegd. Deze afkoopregeling maakt het mogelijk om het beheer van een lang- of eeuwigdurende sanering af te kopen. Hiermee wordt de aansprakelijkheid van het beheer overgedragen van het bedrijfsleven aan overheid of het bodemcentrum. Om deze regeling te stimuleren, wordt subsidiëring van de afkoop mogelijk gemaakt.

In de huidige situatie moeten bedrijven die zich bezighouden met complexe saneringen vaak tussentijds rapporteren aan het bevoegd gezag. Doordat de verantwoordelijkheid van de sanering wordt afgekocht, is dit niet meer nodig. Hierdoor wordt mogelijk een reductie van de administratieve lasten gerealiseerd. Het bevoegde gezag hoeft deze tussentijdse rapporten niet te beoordelen, waardoor ook de uitvoeringslasten worden beperkt.

Daarnaast wordt de subsidiëring voor de aanpak en beheer van de verontreinigde grond in de toekomstige situatie opgenomen in de bedrijvenregeling. Voor zowel de aanvrager als de verstrekker van de subsidie wordt de procedure hiermee vereenvoudigd en verduidelijkt. Naar verwachting zijn zowel bedrijven als overheden minder tijd kwijt aan het opstellen en beoordelen van een subsidieaanvraag, waardoor de lasten voor beide partijen afnemen.

- Gemeenten en provincies. De respondenten geven aan dat het Bodemcentrum een deskundige partij is, waardoor minder tijd verloren zal gaan aan overleg. Tegelijkertijd zal het Bodemcentrum door deze grotere kennis ook eerder in discussie treden met betrekking tot mogelijkheden voor een alternatieve aanpak of een minder uitgebreide sanering. Hierdoor heeft de afkoopregeling voor de uitvoeringslasten per saldo weinig effect. Dit neemt niet weg dat het bevoegde gezag de afkoopregeling voor een belangrijk deel ziet als een goede ontwikkeling.
- Bedrijven. Het is aannemelijk dat het afkopen van een sanering ertoe leidt dat administratieve procedures niet door het bedrijf zelf, maar door het bodemcentrum worden doorlopen. Hiermee vervallen de administratieve lasten voor het betreffende bedrijf. Daarentegen zal het bedrijf een aanvraag moeten indienen om de sanering af te kopen en om subsidie te kunnen ontvangen over deze regeling. Het verschil in lasten zal hier naar verwachting beperkt zijn. In dit onderzoek is er vanuit gegaan dat het effect van deze maatregel op de administratieve lasten per saldo verwaarloosbaar is.

Ad. 13. Uitbreiding van het Besluit Uniforme Saneringen

Het Besluit Uniforme Saneringen (BUS) wordt aangepast voor meldingen in de categorie immobiel. In de huidige situatie moet per individuele perceeleigenaar één BUS-melding worden ingediend. In de voorgenomen situatie kan een melding ook betrekking hebben op percelen van meerdere eigenaren. Hierdoor zal het aantal ingediende meldingen afnemen en kunnen meer saneringen onder BUS worden uitgevoerd, die voorheen onder het saneringsplan werden uitgevoerd. Bodem+ schat in dat de aanpassing van BUS ertoe kan leiden dat het aantal busmeldingen met 10% toeneemt. Voor het berekenen van het effect op de lasten zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Provincies. Op basis van de nulmetingen administratieve lasten en uitvoeringslasten die zijn uitgevoerd voor provincies, blijkt het verschil tussen het afhandelen van een reguliere en een BUS-melding circa 8 uur en 30 minuten uur. In totaal worden jaarlijks circa 600 BUS-meldingen verwerkt door provincies. Dit aantal stijgt met 10% tot 660, ten koste van de reguliere meldingen. De totale reductie komt hiermee op $(60 * 8,5 \text{ uur} * € 78,75) € 40.200$.
- Gemeenten. Voor gemeenten zijn geen nulmetingen voor dit product beschikbaar. Het is echter aannemelijk dat de tijdsbesteding voor gemeenten niet significant afwijkt van provincies. In dit onderzoek is daarom uitgegaan van een verschil van 8,5 uur tussen een Wbb-melding en een BUS-melding. In totaal worden jaarlijks circa 300 BUS-meldingen verwerkt door gemeenten. Dit aantal stijgt met 10% tot 330, ten koste van reguliere meldingen. De totale reductie komt hiermee op $(330 - 300 * 8,5 \text{ uur} * € 78,75) = € 20.100$.
- Bedrijven. Op basis van de nulmeting voor administratieve lasten blijkt dat de lasten van het uitvoeren van een BUS-melding € 6.950 lager zijn dan van een Wbb-melding. In totaal neemt het aantal BUS-meldingen van 900 met 10% toe tot 990. De totale lastenreductie bedraagt hiermee $(€ 6.950 * 90 \text{ meldingen}) = € 625.500$.

3.3 Algemene effecten

De betrokken partijen moeten kennis nemen van de wijzigingen van de regelgeving. De lasten die samenhangen met deze kennisname zijn voor dit onderzoek in kaart gebracht. Voor de berekening is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- Provincies. Per provincie moeten drie juristen kennisnemen van de regelgeving. Het betreft hier het doornemen van de regelgeving en de circulaire en het beoordelen van de juridische gevolgen voor de organisatie. Per jurist kost dit circa 40 uur. Daarnaast moeten de technici die de meldingen inhoudelijk beoordelen zich op de hoogte stellen van de wijzigingen. Omdat zij niet de integrale regelgeving hoeven door te nemen, zijn zij hieraan minder tijd kwijt dan de juristen. In dit onderzoek is uitgegaan van 10 technici per provincie, die elk 20 uur kwijt zijn. De totale eenmalige kosten komen hiermee op $((3 \text{ juristen} * 40 \text{ uur} + 10 \text{ technici} * 20 \text{ uur}) * € 78,75 * 12 \text{ provincies}) € 302.400$.
- Gemeenten. Per gemeente neemt één jurist kennis van de regelgeving. Evenals bij provincies, kost dit circa 40 uur. Daarnaast is uitgegaan van twee technici, die elk 20 uur kwijt zijn. De totale eenmalige kosten komen hiermee op $((1 \text{ jurist} * 40 \text{ uur} + 2 \text{ technici} * 20 \text{ uur}) * € 78,75 * 30 \text{ gemeenten}) € 189.000$.
- Bedrijven. Bedrijven nemen pas kennis van de relevante regelgeving op het moment dat zij met een geval van vervuiling worden geconfronteerd. De kennisname is hiermee onderdeel de melding zelf. In dit onderzoek is daarom vanuit gegaan dat de aanvullende eenmalige lasten als gevolg van de veranderingen, verwaarloosbaar zijn.

4 Gevolgen voor de lasten van overheden

4.1 Gevolg voor de structurele lasten

Uitvoeringslasten van het bevoegde gezag

In het voorgaande hoofdstuk zijn de wijzigingen als gevolg van de aanpassingwet toegelicht. Deze wijzigingen leiden er gezamenlijk toe dat de lasten voor het bevoegde gezag afnemen met circa € 6,0 miljoen per jaar. Van deze reductie komt circa 55% (€ 3,3 miljoen) ten bate van provincies. De overige 45% (€ 2,7 miljoen) wordt bespaard bij gemeenten.

Tabel 1. Samenvatting van het effect van de wijzigingen op de uitvoeringslasten.

Onderwerp	Effect op de Uitvoeringslasten		
	Provincies	Gemeenten	Totaal
1. Digitaal bekendmaken voornemen tot sanering	€ 900.000	€ 525.000	€ 1.425.000
2. Minder beschikkingen bij vaststelling ernstige verontreiniging	€ 315.000	€ 315.000	€ 630.000
3. Mogelijkheid tot verplichten tot nader onderzoek	€ 1.514.200	€ 1.514.200	€ 3.028.400
4. Betere borging van de aansprakelijkheid van de sanering	€ -	€ -	€ -
5. Uitbreiding van de categorie uniforme saneringen	€ 104.900	€ 70.900	€ 175.800
6. Uitbreiding toetsing saneringsplan met saneringsvereisten	€ -	€ -	€ -
7. Alleen nazorgplan bij actieve beheersmaatregelen	€ 37.700	€ 23.600	€ 61.300
8. Vervallen betrokkenheid ingezetenen en belanghebbenden	€ 45.400	€ 75.600	€ 121.000
9. Handhaving saneringsplicht bedrijventerreinen	€ -	€ -	€ -
10. Vervallen Beperkingenbesluit categorie uniforme saneringen	€ 154.000	€ 38.500	€ 192.500
11. Minder indieningsvereisten bij onttrekken van verontreinigd grondwater	€ 190.600	€ 130.000	€ 320.600
12. Besluit financiële bepalingen bodemsanering: afkoopregeeling	€ -	€ -	€ -
13. Uitbreiding van het Besluit Uniforme Saneringen	€ 40.200	€ 20.100	€ 60.300
Totaal	€ 3.261.800	€ 2.692.800	€ 5.954.600

Wanneer de kosten worden bekeken per organisatie, dan blijkt dat:

- De gemiddelde besparing per provincie circa € 272.000 bedraagt. De onderwerpen die het meest bijdragen aan deze besparing zijn de mogelijkheid om bedrijven te verplichten om nader onderzoek te verrichten (46%) en de mogelijkheid tot het langs elektronische weg publiceren van beschikkingen (28%).
- De gemiddelde besparing per gemeente circa € 90.000 bedraagt. De besparing komt vooral voort door de mogelijkheid om bedrijven te verplichten nader onderzoek te verrichten (56%) en het digitaal publiceren van beschikkingen (19%)

De respondenten van de interviews geven aan dat in de huidige situatie vaak al pragmatisch met de verplichtingen uit de Wbb en de onderliggende besluiten wordt omgegaan. De berekende besparing is hierdoor voor een deel theoretisch en zal in de praktijk niet volledig als merkbaar worden ervaren.

Administratieve lasten van bedrijven

De aanpassingen in de Wet bodembescherming leiden ertoe dat de lasten van het bedrijfsleven tot 2015 met circa € 0,6 miljoen afnemen. De afname wordt beperkt door de mogelijkheid om onwillige bedrijven te verplichten nader onderzoek uit te voeren. Na 2015 is het programma voor spoed-

saneringen ten einde. Hierdoor zal deze lastenverhogende maatregel vervallen. Na 2015 zullen de lasten met gemiddeld € 1,6 miljoen per jaar worden beperkt.

Op basis van de nulmeting bedragen de lasten voor bedrijven circa € 23.767.000. De reductie komt hiermee op 3% in de jaren tot en met 2015. Na 2015 bedraagt de reductie circa 7%. De onderstaande tabel vat het effect per aanpassing samen.

Tabel 2. Samenvatting van het effect van de wijzigingen op de administratieve lasten.

Onderwerp	Effect op de AL	
	Tot 2015	Na 2015
1. Digitaal bekendmaken voornemen tot sanering	€ -	€ -
2. Minder beschikkingen bij vaststelling ernstige verontreiniging	€ 3.300	€ 3.300
3. Mogelijkheid tot verplichten tot nader onderzoek	€ 970.000	€ -
4. Betere borging van de aansprakelijkheid van de sanering	€ -	€ -
5. Uitbreiding van de categorie uniforme saneringen	€ 3.000	€ 3.000
6. Uitbreiding toetsing saneringsplan met saneringsvereisten	€ -	€ -
7. Alleen nazorgplan bij actieve beheersmaatregelen	€ 550.000	€ 550.000
8. Vervallen betrokkenheid ingezetenen en belanghebbenden	€ -	€ -
9. Handhaving saneringsplicht bedrijventerreinen	€ -	€ -
10. Vervallen Beperkingenbesluit categorie uniforme saneringen	€ -	€ -
11. Minder indieningsvereisten bij onttrekken van verontreinigd grondwater	€ 375.900	€ 375.900
12. Besluit financiële bepalingen bodemsanering: afkoopregering	€ -	€ -
13. Uitbreiding van het Besluit Uniforme Saneringen	€ 625.500	€ 625.500
Totaal	€ 587.700	€ 1.557.700

4.2 Gevolg voor de eenmalige lasten

Uitvoeringslasten van het bevoegde gezag

De totale eenmalige lasten voor het bevoegde gezag bedragen € 436.300. Deze lasten worden volledig veroorzaakt door het kennismaken van de nieuwe regelgeving en het beoordelen van de effecten voor de eigen organisatie. De lasten worden voor 66% (€ 280.300) gedragen door provincies. De overige 35% (€ 156.000) komen voor rekening van gemeenten.

Administratieve lasten van bedrijven

De aanpassing van de Wbb heeft geen gevolgen voor de eenmalige lasten van het bedrijfsleven. Het kennismaken van de wijzigingen is onderdeel van de reguliere kennisname die voorafgaat aan iedere individuele melding. Omdat kennisname standaard onderdeel is van het aanvragen van een vergunning, zijn in dit onderzoek geen lasten toegerekend voor bedrijven.

5 Conclusies

1. De uitvoeringslasten voor provincies nemen tot 2015 af met circa € 3,3 miljoen per jaar.

De wijzigingen leiden ertoe dat de uitvoeringslasten per provincie met circa € 272.000 per jaar afnemen, tot 2015. Deze besparing wordt vooral veroorzaakt door de mogelijkheid:

- Om bedrijven direct te verplichten nader onderzoek te verrichten, zodat slepende juridische procedures worden voorkomen.
- Om bekendmakingen langs elektronische weg te kunnen publiceren, waardoor publicatie in huis-aan-huisbladen niet langer nodig is.

2. De uitvoeringslasten voor gemeenten nemen tot 2015 af met circa € 2,7 miljoen per jaar.

De gemiddelde uitvoeringslasten van gemeenten dalen door de verschillende aanpassingen met circa € 90.000 per gemeente. Deze besparing komt voor het grootste deel voort uit de mogelijkheid om bedrijven direct te kunnen verplichten om nader onderzoek uit te voeren.

3. De administratieve lasten dalen tot 2015 met € 0,6 miljoen per jaar. Na 2015 neemt de reductie toe tot € 1,6 miljoen.

Tot 2015 nemen de administratieve lasten met 3% af van € 23,8 miljoen tot € 23,2 miljoen per jaar. Na 2015 dalen de AL verder tot circa € 22,2 miljoen per jaar. De totale reductie komt hiermee op circa 7%. De volgende aanpassingen hebben de grootste effecten:

- De uitbreiding van de reikwijdte van het Besluit Uniforme Saneringen leidt tot een jaarlijkse besparing van de administratieve lasten voor bedrijven van € 0,6 miljoen. Het betreft hierbij met name de aanpassing van het Besluit Uniforme Saneringen, zodat een saneringslocatie waarbij meerdere eigenaren betrokken zijn, in één melding kunnen worden gemeld.
- De mogelijkheid om nader onderzoek direct verplicht te stellen leidt voor bedrijven tot 2015 echter tot een verzwaring van € 1,0 miljoen per jaar. In de huidige situatie kunnen bedrijven weigeren nader onderzoek uit te voeren. De aanpassing van de Wbb zal het mogelijk maken om bedrijven te verplichten dit nader onderzoek uit te voeren voor locaties waarbij een sterk vermoeden van ernstige verontreiniging bestaat.

4. De lastenreductie is niet geheel merkbaar, omdat het wetsvoorstel een (gedeeltelijke) codificatie van de praktijk is.

Voor een deel van de aangepaste verplichtingen geldt dat deze in de praktijk er niet toe zullen leiden dat de werkzaamheden wezenlijk anders worden uitgevoerd. De berekende lasteneffecten zullen hierdoor in de praktijk niet altijd als dusdanig worden ervaren.